

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	ARVO – Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa
Hakemusnumero	R-00478
Hakijan virallinen nimi	Helsingin kaupunki
Osatoteuttajat	Aalto-korkeakoulusäätiö sr Vantaan kaupunki Espoon kaupunki Green Building Council Finland ry
Toimintalinja	2 Hiilineutraali Suomi
Erityistavoite	2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen
Alkamispäivämäärä	1.4.2023
Päätymispäivämäärä	31.3.2025

Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmän sihteeristö 14.3.2023
-----------------------------	---

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

<p><i>ARVO – Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa</i></p> <p><i>Hankkeen tavoite</i></p> <p><i>Hankkeen päätavoitteena on viherrakenteen vahvistaminen tiiviisti rakennetuissa kaupungeissa ilmastonmuutokseen varautumisen ja sopeutumisen edistämiseksi. Viherrakenteen ainutlaatuinen piirre on sen kyky tuottaa useita ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä ja samalla parantaa kykyä sietää ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Hankkeessa kasvatetaan viherrakenteen monihyötyisyyden vaikuttavuuden ymmärtämistä kaupunkiorganisaatiossa läpileikkaavasti toimialojen välillä asiantuntijoista päättävään tasoon ja eri yhteiskuntasektoreiden välillä. Hankkeessa myös kehitetään maankäytön viherrakennesuunnittelun työkaluja ja niihin liittyvää osaamista. Hanketyön ytimessä on sosioekologisen systeemisen näkökulman sisällyttäminen maankäytön suunnitteluun viherrakenteen aseman vahvistamiseksi kaupunkien muiden osittain ristiriitaistenkin tavoitteiden ja käytännön toteutusten rinnalle.</i></p> <p><i>Hankkeen päätyöt</i></p> <p><i>1.Hanke vahvistaa ilmastonmuutokseen varautumista ja sopeutumista vaikuttamalla yleis- ja asemakaavoitusta. Tämä tapahtuu priorisoimalla riittävän monitoiminnallisen viherrakenteen tunnistamista, säilyttämistä ja lisäämistä maankäytön suunnittelussa. Hankkeessa laaditaan tiiviisti rakennettujen kaupunkien olosuhteisiin kalibroitu viherrakenteen suunnittelutyökalu, joka soveltuu</i></p>
--

kaupunkien ilmastomuutokseen varautumisen ja sopeutumisen viherrakennetavoitteiden arviointiin, toteuttamiseen ja mittaamiseen. Hanke myös tutkii työkalun soveltuvuutta kokonaisheikentymättömyyden arviointiin sekä sen yhteensopivuutta ekologisen kompensaation mittaamisessa. Työkalun laatimiseksi kootaan pilotointi- ja kehittämissympäristöjä kaupunkien maankäytön suunnitteluprosessin muutostyön tueksi. Kohderyhmänä ovat kaupunkien kaavoittajat ja ekologit sekä suunnittelukonsultit.

2.Hanke laatii maankäytönsuunnittelun viherrakenteen nykytilakatsauksen ja kehitettävän työkalun maankäytön suunnitteluprosessin vaikuttavuusarvioinnin, joiden avulla tunnistetaan mahdolliset ilmastomuutokseen sopeutumisen sekä viherrakenteen vahvistamisen pullonkaulat sekä viherrakennetyökalun käytön merkitys näille. Hanketyön perusteella laaditaan myös kaupungeille viherrakenteen vahvistamiselle kansalliset suositukset, joissa on tunnistettu viherrakennetyökalun optimaalinen sijoittuminen maankäytönsuunnitteluprosessiin sekä omistajuuden vaihtoehdot. Kohderyhminä ovat kaupunkien johto- ja päättäjätaso, kansalliset viranomaiset, asiantuntijaorganisaatiot, alan yritykset sekä tutkimusyhteisö.

3.Hanke osallistaa, kouluttaa ja sitouttaa laajana sidosryhmätyöskentelynä viherrakenteen merkityksen ja vaikuttavuuden ymmärtämiseen ilmastomuutokseen varautumisen ja sopeutumisen kannalta työkalun ja sen tulosten käyttäjiä (sidosryhmätalaisuudet, vierailut ja koulutukset) sekä työkalun tavoitteista ja maankäytön suunnittelun prioriteeteistä päättäviä (aamukoulutilaisuudet). Kohderyhminä ovat kaupunkien suunnittelijat ja kaavoittajat, kaupunkien johto ja päättäjät.

Hankekonsortio ja aikataulu

Pääpartneria hankkeessa toimii Helsingin kaupunki ja partnereina pääkaupunkiseudun kaupungit Espoo, Vantaa sekä Aalto-yliopisto. Hanketuloksista viestimiseen ja kouluttamiseen käytetään laaja-alaista kestävän rakennetun ympäristön yhteistyöverkostoa Green Building Council Finlandia, jonka kautta myös yritys- ja konsulttitoimijat voidaan sitouttaa tulosten käyttöön. Liitännäispartnereina ovat mukana urbaanit kaupungit Tampere, Turku, Lahti ja Jyväskylä. Hanketyön ydinsidosryhmiin ja ohjausryhmään kuuluvat myös kansallisen ja alueellisen sopeutumistyön ohjaamisen ja koordinoinnin vastuutoimijoina sekä tiedon tuottajina ja viestijöinä YM, MMM, SYKE, Kuntaliitto, HY ja Uudenmaan liiton ilmastoyksikkö.

Hankkeen toteutus on suunniteltu alkavaksi vuoden 2023 alkupuolella ja kokonaisuudessaan hankkeen toteuttamisaika on kaksi vuotta.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus kohdentuu Uudellemaalle.

Hakemuksesta on pyydetty ja saatu asiantuntijalausunto Uudenmaan liiton substanssiasiantuntijalta.

Tuen lisäksi hakijat on osoittanut omarahoitusosuutta,

Kustannusarvio ja rahoitusuunnitelma

Rahoituksen yhteenveto	Haettava EU- ja valtion rahoitus (€)	%	Rahoitus yhteensä (€)
Helsingin kaupunki	251 898	70	359 853
Aalto-korkeakoulusäätiö sr	254 583	70	363 698
Vantaan kaupunki	118 297	70	168 994
Espoon kaupunki	121 840	70	174 050
Green Building Council Finland ry	67 962	70	97 082
Haettu Uudenmaan kehiksestä	814 580	70	

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja erityistavoitteen 2.2 mukainen. Hakemus menestyi erityistavoitteen erityisten valintakriteerien ja tälle hakukierrokselle asetettujen valintakriteerien mukaisessa vertailussa.

Hankkeessa kehitetään erityisesti kaupunkitoimijoille työkalua, jolla voidaan maankäytön suunnittelussa paremmin huomioida ilmastonmuutoksen vaikutukset. Hanke tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista parantamalla kaupunkien infran suunnittelua siten, että vihreäinfra tukee haittojen vähentämisen tavoitteita.

Hankkeen systeeminen lähestymistapa on kannatettava, jotta suunnittelulla voidaan vastata ilmastonmuutoksen, kaupunkien kasvun hallinnan ja sosioekologisen kestävyuden moninaiisiin haasteisiin. On arvokasta, jos hanke kykenee tuottamaan käyttökelpoisen menetelmän ristiriitaisten suunnittelutavoitteiden arviointiin ja yhteensovittamiseen.

Hanke liittyy jatkumona aikaisemmin tehtyyn alueelliseen viherkerroin-menetelmäkehitykseen ja sen soveltamiseen kaupunkikehityshankkeissa. Kokeiluiden pohjalta on tunnistettu kehitystarpeita, joita tällä hankkeella pyritään ratkomaan. Hakemuksella tulee tuoda esille tarkemmin mitä nämä kehitystarpeet ovat ja miten ne hankkeessa ratkaistaan. Hankkeen päätuotos on julkiseen käyttöön tarkoitettu viherrakennetyökalu. Työkalun käyttöön ja tulosten tulkintaan erilaisilla kaava-alueilla on syytä kiinnittää paljon huomiota hankkeen kuluessa.

Alueellinen viherkerroin menetelmä on käytössä monessa Suomen suurissa ja keskisuurissa kaupungeissa. Hankkeessa olisi hyvä noteerata myös näiden kaupunkien kokemukset työkalun käytöstä.

Hankkeen eduksi on laskettava, että viherrakenne työkalua pyritään kehittämään myös kokonaisuikentymättömyyden arviointiin sekä ekologisen kompensaation mittaamiseen. Nämä ovat varsin uusia käsitteitä maankäytön suunnittelussa, ja niihin liittyvää käytännön soveltamista ja kehittämistyötä tarvitaan, jotta niistä saadaan pysyviä välineitä maankäytön suunnittelun ja arvioinnin tueksi. Samoin hankkeen valmistelussa on tunnistettu tarve tuottaa uusia indikaattoreita viherrakenteen arviointiin.

Laaja hankekonsortio ja jo tiedossa olevia yhteistyökumppaneita, joiden kanssa toimenpiteitä toteutetaan. Yritysten rooli kohderyhmänä toiminnassa kuitenkin jää vielä epäselväksi ja sitä tulee vahvistaa ja konkretisoida. Indikaattorien valossa kuitenkin suunnitteilla on kohderyhmään kohdentuvaa de minimiksen alaista toimintaa, joka ei sisältökuvauksesta nouse selvästi esille.

Hakemukseen on pyydetty asiantuntijalausunto Uudenmaan liiton substanssiasiantuntijalta.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Yleisten valintakriteerien täytyminen arvioitu kokouksessa 30.1.2023.

Hakemuksen arviointi ja pisteytys on tehty Uudenmaan liiton hakemusten arviointikokouksessa 31.1.2023.

Hakemus täyttää yleiset valintakriteerit. Hakemus menestyi erityisten ja tälle haulle asetettujen alueellisten valintakriteerien mukaisessa vertailussa 31.1.2023

Hakemuksen pisteet yhteensä 38,0/47.

Hakemus esitetään hyväksyttäväksi pisteytyksen perusteella ja hanketta esitetään rahoitettavaksi Uudenmaan liiton myöntövaltuudesta enintään 814 580 euroa (70 %).

Ennen rahoituspäätöksen tekemistä rahoittaja käy tarvittaessa tuenhakijoiden kanssa tarkentavat rahoitusneuvottelut hankesuunnitelmaan tarvittavista muutoksista.

Valintaesitys R-00478 ARVO - Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä